

Projektnamn: Lokalt klimatarbete, regionalt lärande och färdplaner mot en koldioxidsnål ekonomi

Programområde: Östra Mellansverige

Ärende ID: 20200666

Sammanfattande beskrivning

För att påskynda arbetet med att minska utsläppen av växthusdrivande gaser vill Uppsala kommun pröva nya metoder, arbetsätt och former av samarbete riktad mot små och medelstora företag. För att åstadkomma eftersträvd klimatomställning är det viktigt att inkludera små och medelstora företag då dessa står för en betydande del av de klimatpåverkande utsläppen (se till exempel Europa 2020-strategin med tillhörande flagskepp-initiativ). Uppsala Klimatprotokoll är en samarbetsplattform riktad till större företag och organisationer för att minska utsläppen av växthusgaserna. Denna plattform för samverkan har pågått sedan 2010 och har varit mycket framgångsrik. Därför är avsikten med detta projekt att vidareutveckla konceptet så det även omfattar små och medelstora företag.

Genom samverkan i fokusgrupper mellan små och medelstora företag skapas projekt och aktiviteter genomförs med avsikten att uppnå energieffektivisering och omställning mot förnybar energi hos deltagande företag. Avsikten är också att inom ramen för fokusgrupperna utveckla nya affärsidéer, sänkta kostnader och därigenom stärka de deltagande företagens konkurrenskraft.

Metodutveckling, nya verktyg, framgångsrika och innovativa projekt sprids sedan lokalt och regionalt till ett större antal små och medelstora företag genom etablerade samverkansplattformar i Östra Mellansverige.

Bakgrund och omvärld

Bakgrund

För att kommuner ska bli framgångsrika i sitt strategiska klimatarbete och i att stödja övergången till koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer krävs en bred uppslutning, deltagande och samverkan från samhället. Klimatarbetet behöver drivas i flera nivåer med anpassade strategier och åtgärder för att uppnå en god effekt. I det arbetet krävs att alla sektorer av samhället bidrar. För att påskynda arbetet med att minska utsläppen av växthusdrivande gaser vill Uppsala kommun pröva nya metoder, arbetsätt och former av samarbete även riktad till små och medelstora företag.

Inom området Östra Mellansverige har kommuner valt olika strategier och olika nivåer för de strategiskt viktiga samverkansprocesserna inom klimatområdet. I Uppsala Kommun har samverkan i Uppsala Klimatprotokoll utvecklas som en plattform för mängd olika

aktörer att målinriktat sänka sina utsläpp av växthusgaser under devisen Tillsammans når vi lägre.

Genom Uppsala Klimatprotokoll har kommunen blivit mer koldioxidsnål. Genom sina 33 medlemmar samlar Uppsala Klimatprotokoll ca 35 000 av alla anställda i Uppsala. Protokollet organiseras i 3-åriga programperioder med tydliga målsättningar om minskade utsläpp av växthusgaser. Totalt minskade utsläppen av växthusgaser med 11 procent bland medlemmarna för perioden 2011-2014.

Då Uppsala Klimatprotokoll visat sig vara ett effektivt arbetssätt vill vi applicera detta framgångskoncept på små och medelstora företag. Projektet kommer att i fokusgrupper arbeta utifrån fyra ämnesområdena som är utvalda utifrån vilka områden som små och medelstora företag kan uppnå betydande energieffektivisering. Dessutom finns det flera beröringspunkter mellan utpekade ämnesområden till de framtidsutmaningar som lyfts fram i EU:s Roadmap for moving to a competitive, low carbon economy in 2050.

Omvärd och samverkan

Uppsala kommun har lång erfarenhet av att arbeta med energieffektivisering i företag inom ramen för Uppsala Klimatprotokoll. Målgruppen i det arbetet har framför allt varit större företag och organisationer med betydande utsläpp av växthusgaser direkt och indirekt. I detta projekt är avsikten istället att vända sig till små och medelstora företag.

Metodutveckling, nya verktyg, framgångsrika och innovativa projekt planeras att spridas regionalt till små och medelstora företag genom de etablerade samverkansplattformarna Climate Challenge Västerås, dess motsvarighet i Eskilstuna, Norrköping och Linköping i Östra Mellansverige. Planerad samverkan med STUNS (Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringslivet och samhället) och Energikontoret i Mälardalen ger också möjlighet att nå små och medelstora företag lokalt och regionalt.

Uppsala kommun har lång erfarenhet av att arbeta med energieffektivisering i företag inom ramen för Uppsala Klimatprotokoll. Målgruppen i det arbetet har framför allt varit större företag och organisationer med betydande utsläpp av växthusgaser direkt och indirekt. I detta projekt är avsikten istället att vända sig till små och medelstora företag. Metodutveckling, nya verktyg, framgångsrika och innovativa projekt planeras att spridas och skalas upp regionalt till små och medelstora företag genom seminarium och de etablerade samverkansplattformarna Climate Challenge Västerås, dess motsvarighet i Eskilstuna, Norrköping och Linköping i Östra Mellansverige. Planerad samverkan med STUNS (Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringslivet och samhället) och Energikontoret i Mälardalen ger också möjlighet att nå små och medelstora företag lokalt och regionalt.

Koppling till det lokala näringslivet

I Uppsala läns regionala utvecklingsstrategin (RUS), fastslås att utsläppen av växthusgaser ska minska med 40 % till 2020 jämfört med 1990. Stort fokus i RUS ligger även på Smart och innovationsdriven tillväxt. Bland annat framgår att energi och miljö tillhör regionens konkurrenskraftiga branscher och att omställningen till en hållbar samhällsutveckling är en stark drivkraft för teknik-, varu- och tjänsteutveckling inom länets alla branscher. Pro-

jektets syfte att minska utsläppen av växthusgaser och skapa klimatdriven affärsutveckling hos små och medelstora företag, ligger därför väl i linje med den regionala utvecklingsstrategin.

Mål och resultat

Mål

Övergripande mål

Projektet syftar till att effektivisera och driva på klimatarbetet på lokal nivå för små och medelstora företag samt bygga upp ett lärande och erfarenhetsutbyte på regional nivå i Östra Mellansverige.

Projekt mål

Minst 40 små och medelstora företag som får stöd genom att delta i projektets fokusgrupper

Efter projektet har 75 % av deltagande företag genomfört energieffektiviseringsåtgärder
Anordna 4-6 seminarier samt slutseminarium för att nå ut till minst 200 små och medelstora företag

Delmål

Utveckla metoder som driver på energieffektiviseringen och klimatarbetet hos små och medelstora företag. Skapa ny arena för samarbete mellan små och medelstora företag.

Målgrupper

Små och medelstora företag som ej är med i Uppsala Klimatprotokoll. Deltagarna i de samverkansplattformar för klimatarbete riktat till små och medelstora företag som finns i Östra Mellansverige

Förväntat resultat vid projektavslut

Företagen är mer medvetna om sin klimatpåverkan och har kännedom om åtgärder som leder till effektivare energianvändning och minskad klimatpåverkan.

Deltagande företag har genomfört eller planerar att genomföra energieffektiviserande åtgärder. Företagen utvecklar nya, gröna affärsidéer och kan därigenom stärka sin konkurrenskraft.

Metoder har utvecklats för effektiv samverkan med avsikten att uppnå energieffektivisering hos små och medelstora företag. Den samverkan som skapats mellan deltagande aktörer lever vidare som en resurs för företag i Uppsala kommun och Östra Mellansverige.

Målvärde för aktivitetsindikatorer

Antal företag som får stöd: 40

Minskad energiförbrukning hos projektmedverkande företag och organisationer: 0 MWh

Organisation och genomförande

Projektorganisation

Projektorganisation

Uppsala kommun är projektägare och ansvarar för den övergripande projektledningen, administrationen och ekonomiska redovisningen mot Tillväxtverket.

Projektledare

Projektledarens roll och ansvar är att följa upp arbetet utifrån beslutat projektdirektiv, samordna, samla in och säkerställa spridning av resultat från insatserna samt följa projektets framåtskridande via uppsatta milstolpar och mål.

Arbetsätt

I projektet kommer tidigare erfarenheter från Klimatprotokoll och dess medlemmar avseende coachning/processledning att tas med, vidareutvecklas och anpassas för små och medelstora företag. Deltagande företag kommer att samlas i fyra fokusgrupper via befintliga nätverk och kontaktytor. Inledningsvis kommer fokus att läggas på att få med de företag som har stor potential att bidra till energieffektivisering och omställning till förnybar energi. Fokusgrupperna kommer att vara inriktade på områdena: Sol, energieffektivisering, persontransporter och godstransporter.

Inom varje fokusgrupp kommer det ges utrymme för ett flertal delprojekt och aktiviteter för att kunna ta tillvara på varje företags kompetens och inriktning. Innehåll och inriktning på Fokusgrupperna kommer att anpassas efter deltagarna. Erfarenheter från tidigare projekt har visat att stort fokus på aktiv coachning i fokusgrupperna är avgörande för projektets progress och resultat. Rollen för utvecklingsledaren är att föda upplägg utifrån intresse och behov i relation till målen.

Arbetet i fokusgrupperna bygger på att företagen själva har en aktiv roll och bidrar med avsatt tid och eventuellt andra resurser som krävs för genomförande av en aktivitet eller projekt. Det är i samverkan mellan deltagande företag i fokusgrupperna som nya aktiviteter, projekt- och affärsidéer skapas. Kunskapshöjning och inspiration via föreläsare är ett viktigt inslag i fokusgrupperna. Energirådgivning via konsult till deltagarna är inte aktuellt. Däremot planeras energistafetter där deltagande företag genomför energirådgivning via besök hos varandra. Metoden för detta är framtagen inom ramen för Uppsala Klimatprotokoll men kommer att anpassas för små och medelstora företag.

Kommunikation och extern spridning

En kommunikatör kommer att ansvara för den övergripande kommunikationen om projektet och dess aktiviteter lokalt och regionalt. Inbjudan till seminarier, workshops och träffar kommer även rikta sig till små och medelstora företag som inte deltar aktivt i någon av fokusgrupperna.

De metoder som utvecklas och de aktiviteter som genomförs i fokusgrupperna kommer att spridas via Uppsala kommuns hemsida, lokala seminarier och workshops. Spridningen

kommer även att ske regionalt genom samarbete med kommuner och aktörer i Östra Mellansverige. 1-2 årliga seminarier planeras för detta.

Horisontella kriterier

Jämställdhet och ickediskriminering handlar om att bryta gamla normer. Innovation handlar om att bryta ny mark. Det finns ett tydligt samband mellan ökad jämställdhet, ickediskriminering och hållbar ekonomisk tillväxt. Sveriges innovationskraft bromsas idag upp av föråldrade normer och strukturer. Inom energiområdet finns det flera utvecklingsområden inom jämställdhet och ickediskriminering. Ett tydligt exempel är området hållbart resande där det finns tydliga skillnader utifrån ett jämställdhetsperspektiv, män tenderar att åka egen bil och kvinnor tenderar att åka kollektiv.

I Projektets fokusgrupper kommer de horisontella kriterierna i delprojekt och aktiviteter att medvetandegöras och konsekvensbedömningar tas fram. Konkreta förslag kring hur jämställdhet och ickediskriminering ska involveras i utvecklingsarbetet. Slutsatsen av fokusgruppernas arbete med de horisontella kriterierna ska spridas till aktuella samverkansplattformar inom Östra Mellansverige. Uppsala kommuns processledare inom jämställdhet och tillgänglighet kommer att stötta arbetet i fokusgrupperna.

I projektets utåtriktade arbete, t ex föreläsare på konferenser, tryckt material, bilder kommer en jämn könsfördelning att eftersträvas.